

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระบบการจัดการด้านความปลอดภัย
ของห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวกับสารเคมี เล่ม ๒

กองมาตรฐานการวิจัยและสถาบันการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ (กมว.)

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

E-mail: labsafety@nrct.go.th

วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๘

เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๒๙ ๑

หน้า ๑๐
ราชกิจจานุเบกษา

๒๓ กันยายน ๒๕๕๘

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ ๔๗๐๐ (พ.ศ. ๒๕๕๘)

ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตราฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. ๒๕๑๑

เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวกับสารเคมี เล่ม ๒ :

ข้อแนะนำทั่วไปเกี่ยวกับหลักการ ระบบ และเทคนิคในทางปฏิบัติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตราฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับสารเคมี เล่ม ๒ : ข้อแนะนำทั่วไปเกี่ยวกับหลักการ ระบบ และเทคนิคในทางปฏิบัติ มาตรฐานเลขที่ มอก. ๒๖๗๗ เล่ม ๒ - ๒๕๕๘ ไว้ดังมีรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

จักรมงคล พาสุกวนิช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของ

ห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวกับสารเคมี เล่ม 2 :

ข้อแนะนำทั่วไปเกี่ยวกับหลักการ ระบบ

และเทคนิคในทางปฏิบัติ

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ ครอบคลุมระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวกับสารเคมี โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้นำไปใช้พัฒนาระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ
- 1.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ ไม่ครอบคลุมข้อปฏิบัติเกี่ยวกับสารกัมมันตรังสี และวัตถุชีวภาพ

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ ให้เป็นไปตาม มอก. 2677 เล่ม 1 และดังต่อไปนี้

- 2.1 เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยประจำห้องปฏิบัติการ (laboratory safety officer) หมายถึง บุคคลหรือคณะบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และได้รับมอบหมายให้ดำเนินการติดตามและประเมินผล การดำเนินการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ
- 2.2 ของเสียอันตราย (hazardous waste) หมายถึง ของเสียในสถานะของแข็ง หรือกึ่งของแข็ง หรือของเหลวหรือก๊าซที่มีลักษณะสมบัติหรือป็นเบื้องต้นกับวัตถุอันตรายแล้วปรากฏลักษณะสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไซด์ และวัตถุเพอร์ออกไซด์ วัตถุกัดกร่อน วัตถุทำให้เกิดโรค วัตถุกัมมันตรังสี และวัตถุมีพิษร้ายแรง ได้แก่ สารก่อมะเร็ง วัตถุก่อให้เกิดอาการระคายเคือง อาการภูมิแพ้ การก่อภัยพันธุ์ และก่อให้เกิดความบกพร่องของการพัฒนาของทารกในครรภ์ เป็นต้น
- 2.3 อุบัติกรณ์ (incident) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่เกิดขึ้นแล้วมีผลให้เกิดอุบัติเหตุ หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุ

- 2.4 เหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุ (near miss) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดอุบัติเหตุ
- 2.5 ระบบสุขาภิบาล (sanitary system) หมายถึง ระบบสุขาภิบาลสำหรับอาคารและห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบไปด้วยระบบหลักสองระบบคือ ระบบน้ำดี ได้แก่ ระบบน้ำประปา ระบบน้ำกลั่น ระบบน้ำร้อน เป็นต้น และระบบระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ ระบบระบายน้ำทึบ ระบบระบายน้ำฝน ระบบระบายน้ำอากาศ และระบบบำบัดน้ำเสีย (สำหรับน้ำทึบทั่วไปและน้ำทึบที่ปั้นเป็นเส้นสารเคมี) เป็นต้น

3. ข้อแนะนำในการจัดทำระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

3.1 นโยบายด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการให้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายองค์กร โดยนโยบายด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ ต้องมีหลักการดังนี้

- (1) กำหนดขึ้น โดยผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วม ซึ่งอาจทำได้โดยการฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน รวมรวม และเสนอผู้บริหารพิจารณา เพื่อตัดสินใจ
- (2) จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร ลงนามและเผยแพร่แก่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้เกี่ยวข้อง

3.1.1 หลักการทั่วไป

เพื่อให้การจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและดำเนินการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการตามกระบวนการบริหารความปลอดภัยทั้ง 7 องค์ประกอบอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน นำไปปฏิบัติ ติดตามประเมินผล และทบทวนการจัดการบนพื้นฐานของข้อมูลจริง อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3.1.2 กระบวนการบริหารความปลอดภัย

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรควรแสดงถึงความเป็นผู้นำในการนำระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการไปใช้ โดยการสื่อสารให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนรับทราบทั่วทั้น และมีการผลักดันให้เกิดความร่วมมือผ่านสายงานบริหารด้านความปลอดภัย พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสม เช่น มีการประชุมติดตามผลการจัดทำระบบหรือกำหนดให้มีการรายงานผลเป็นระยะๆ ทั้งนี้การดำเนินงานด้านความปลอดภัยควรผ่านความเห็นชอบตามสายงานบริหารความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรควรตั้งกลยุทธ์ทำงานความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการที่ประกอบด้วยบุคลากรที่มีประสบการณ์จากหลากหลายกิจกรรม เพื่อร่วมกันจัดระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

คณะกรรมการความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการควรช่วยกันสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในองค์กร

3.2 การวางแผน

3.2.1 การบริหารความเสี่ยง

ควรจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงของห้องปฏิบัติการ โดยมีองค์ประกอบและรายละเอียดดังนี้

- (1) มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณดำเนินกิจกรรม และระบุช่วงเวลาดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ให้ชัดเจน
- (2) องค์ประกอบของผู้จัดทำแผนควรเป็นบุคลากรที่มาระหว่างงานที่มีกิจกรรมเชื่อมโยงกัน และก่อนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ควรผ่านความเห็นชอบตามโครงสร้างการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย
- (3) กิจกรรมการบริหารความเสี่ยงของห้องปฏิบัติการอาจเป็นกิจกรรมเดียว หรือ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และมีการติดตาม ทบทวน และจัดให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วม
- (4) กิจกรรมการบริหารความเสี่ยงของห้องปฏิบัติการมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมอื่น และ/หรือ สัมพันธ์กับกิจกรรมขององค์กร
- (5) มีวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมินความเสี่ยงที่เป็นระบบ และมีองค์ประกอบที่ครอบคลุมปัจจัยด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการเพื่อใช้ในการประเมินผลและจัดการความเสี่ยง โดยใช้แบบสำรวจ (checklist) เป็นเครื่องมือ (ดูตัวอย่างแบบสำรวจความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการภาคพนวก ก.)
- (6) มีวิธีวิเคราะห์และประเมินผลกระทบดำเนินงาน และประสิทธิผลในการบริหารความเสี่ยง
- (7) มีวิธีรายงานผลการดำเนินงานที่ชัดเจนต่อผู้บริหารขององค์กร เพื่อการทบทวน
- (8) ผู้บริหารที่รับผิดชอบห้องปฏิบัติการ ควรพิจารณาภารกิจกรรมบริหารความเสี่ยง ติดตามดูแล ให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณและอื่นๆ ตลอดจนช่วยทบทวนกระบวนการบริหารความเสี่ยง

3.2.2 กฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ

จัดทำและปฏิบัติตามเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานในการระบุและติดตามข้อกำหนดตามกฎหมาย และข้อกำหนดอื่นๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ เช่น มาตรฐานหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดโดยสมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรระหว่างประเทศ

ในการซื้อขายและข้อกำหนดอื่นๆ ควรซื้อขายตามที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งระบุถึงกิจกรรม และหน่วยงานที่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วสอดแทรกสิ่งที่ต้องปฏิบัติไว้ในขั้นตอนการทำงานที่เกี่ยวข้องนั้น พร้อมทั้งสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ห้องปฏิบัติการควรกำหนดผู้รับผิดชอบและความถี่ในการติดตามการเปลี่ยนแปลงกฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ ไว้อย่างเหมาะสมเพื่อให้กฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ เป็นปัจจุบัน

3.3 การนำไปใช้และการปฏิบัติ

3.3.1 โครงสร้าง หน้าที่ ความรับผิดชอบ

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรต้องทราบว่าการบริหารระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการที่มีประสิทธิผลนั้น ต้องการการสนับสนุนและการยอมรับจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ความรู้และประสบการณ์ของบุคลากรจะเป็นทรัพยากรที่มีค่าต่อการพัฒนาและการนำระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการไปปฏิบัติ และต้องกำหนดโครงสร้าง หน้าที่ และผู้รับผิดชอบ เรื่องความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ อย่างน้อย 2 ระดับ ดังนี้

(1) ฝ่ายบริหารจัดการด้านความปลอดภัย

บุคลากรที่ได้รับการเสนอชื่อจากหน่วยงานในองค์กรควรได้รับการแต่งตั้งโดยผู้บริหารระดับสูงขององค์กร

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายที่รับผิดชอบเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการเป็นประธานฝ่ายบริหารจัดการด้านความปลอดภัยขององค์กร มีความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1.1) กำกับดูแลให้ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการที่ได้จัดทำขึ้นไปปฏิบัติ และรักษาให้เป็นไปตามข้อกำหนดอย่างต่อเนื่อง

(1.2) รายงานผลการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยต่อผู้บริหารระดับสูง เพื่อนำไปพิจารณาและปรับปรุงระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย

(2) เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยประจำห้องปฏิบัติการ

ได้รับการแต่งตั้งโดย ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรหรือประธานฝ่ายบริหารจัดการด้านความปลอดภัยขององค์กร และควรเป็นกรรมการในฝ่ายบริหารจัดการด้านความปลอดภัยขององค์กร มีความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(2.1) จัดทำแผนระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการและดำเนินงานด้านความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ ซึ่งอย่างน้อยควรประกอบด้วย

(2.1.1) การป้องกันภัยและการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

- (2.1.2) การติดตามตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อกำหนดเพื่อให้เกิดความปลอดภัย
- (2.1.3) การตรวจประเมินภายใน และการประเมินผลการปฏิบัติงานที่อาจมีผลกระทบต่อความปลอดภัย
- (2.1.4) การดูแลและรักษาประสิทธิผลของระบบชี้รวมถึงการทบทวนการจัดการ
- (2.1.5) การเตรียมความพร้อม และตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน
- (2.2) กำหนดนโยบายและระบบการเข้าออกของบุคคลที่ไม่ใช่พนักงานของห้องปฏิบัติการ เช่น พนักงานทำความสะอาด ผู้รับช่วงงานชั่วคราว ชั่วคราว นำร่องจากภายนอก และผู้เยี่ยมชม เพื่อให้เกิดความปลอดภัยทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน
- (2.3) สั่งหยุดกิจกรรมใดๆ ที่ไม่ปลอดภัย

3.3.2 การจัดการสารเคมี

แนวปฏิบัติในการจัดการสารเคมี ควรมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (1) การจัดการข้อมูลสารเคมี รวมถึงสารบัญสารเคมี ให้ปฏิบัติตามนี้
  - (1.1) มีโครงสร้างระบบบันทึกข้อมูลสารเคมีที่มีรายละเอียดของสารเคมี อย่างน้อยประกอบด้วยชื่อสารเคมี CAS No. ประเภทของความเป็นอันตราย ปริมาณสารเคมี สถานที่เก็บ วันที่รับเข้ามาในห้องปฏิบัติการ และวันหมดอายุ โดยอาจบันทึกในรูปแบบของเอกสาร หรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
  - (1.2) มีการบันทึกข้อมูลการนำเข้าและจ่ายออกสารเคมีจากห้องปฏิบัติการและมีการปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและมีรูปแบบการรายงานที่ชัดเจน
  - (1.3) มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ
- (2) เอกสารข้อมูลความปลอดภัย (Safety Data Sheet, SDS)
มีเอกสารข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตรายที่มีการใช้งานหรือเก็บไว้ในห้องปฏิบัติการ ที่มีข้อมูลครบถ้วน ทันสมัย และเข้าถึงได้ง่าย
- (3) การจัดเก็บสารเคมี ให้ปฏิบัติตามนี้
  - (3.1) มีแผนผังการจัดเก็บสารเคมีโดยคำนึงถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บสารเคมี เช่น การเก็บสารเคมีตามสมบัติการเข้ากันไม่ได้ (chemical incompatibility) สถานที่เก็บสารเคมีที่เหมาะสม และป้ายสัญลักษณ์บ่งบอกที่เก็บสารเคมีอันตราย
  - (3.2) มีมาตรการบุราายละเอียด คุณสมบัติ และความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุของสารเคมีแต่ละชนิด โดยอ้างอิงระบบสากล เช่น Globally Harmonized System (GHS) อย่างชัดเจน

- (3.3) ชั้นวางขวดสารเคมีความร้อนกัน
- (3.4) มีมาตรการควบคุมอันตรายที่เกิดจากสารเคมี อันตรายจากลักษณะทางกายภาพ และ อันตรายจากอัคคีภัย โดยมาตรการควบคุมเหล่านี้ต้องมีการเฝ้าระวังอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ แนวโน้มความปลอดภัย และมีการบันทึก
- (3.5) มีมาตรการและเครื่องมือเพื่อรับมือในกรณีที่เกิดการหลุดร้าวของสารเคมี ที่สอดคล้อง กับปริมาณและความเป็นอันตรายของสาร พร้อมทั้งอุปกรณ์เตรียมความพร้อมในภาวะ ฉุกเฉินอื่นๆ ที่เหมาะสมและเพียงพอ เช่น กรณีเกิดการติดไฟของสารเคมี
- (3.6) เก็บของเหลวที่อาจก่อให้เกิดอันตราย เช่น สารที่เป็นกรดหรือด่าง ไว้ในระดับต่ำกว่า สายตา ภาชนะบรรจุขนาดใหญ่กว่าเก็บไว้อย่างมั่นคง ใกล้ระดับพื้นเตาให้อยู่ในระดับที่ สามารถน้ำยาได้สะอาด และควรมีภาชนะรองรับเพื่อป้องกันการหลุดร้าว
- (3.7) มีสถานที่เหมาะสมในการเก็บรักษา แก๊สอัด (compressed gas) และสารเย็นยิงบัด (cryogenic material) ที่มีอากาศถ่ายเทได้สะอาด
- (3.8) ติดตั้งอุปกรณ์ยึดถังแก๊สเพื่อความปลอดภัย เช่น โซ่
- (3.9) เก็บแก๊สและของเหลวไวไฟห่างจากความร้อนและสิ่งที่ทำให้เกิดประกายไฟ เช่น แสงอาทิตย์ และมอเตอร์
- (3.10) เก็บแก๊สและของเหลวไวไฟในปริมาณที่น้อยที่สุดในห้องปฏิบัติการ
- (3.11) ปิดภาชนะเก็บของเหลวไวไฟให้มิดชิดอยู่เสมอ
- (3.12) เก็บของเหลวไวไฟที่ต้องแข็งเย็นไวในถุงแฟร์ explosion-safe
- (3.13) ติดตั้งระบบป้องกันการเกิดการสะさまประจุไฟฟ้าสถิตสำหรับภาชนะโลหะที่ใช้เก็บ ของเหลวไวไฟในจำนวนมาก
- (3.14) มีการระบายน้ำอากาศในห้องเก็บสารเคมีอย่างเหมาะสม
- (4) การใช้และเคลื่อนย้ายสารเคมี ให้ปฏิบัติตามนี้
- (4.1) การใช้และเคลื่อนย้ายสารเคมีให้ปฏิบัติตามเอกสารข้อมูลความปลอดภัย
- (4.2) ใช้ภาชนะและพาหนะที่เหมาะสมและสามใส่ อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่เหมาะสม ขณะเคลื่อนย้ายสารเคมี
- (4.3) ปิดฝาภาชนะที่บรรจุสารเคมีให้สนิท ขณะเคลื่อนย้ายสารเคมี
- (4.4) แยกภาชนะรองรับ ในการเคลื่อนย้ายสารเคมีที่เข้ากันไม่ได้
- (4.5) ใช้วัสดุกันกระแทกขณะเคลื่อนย้ายสารเคมี

3.3.3 การจัดการของเสีย

แนวปฏิบัติในการจัดการของเสีย ควรมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) การจัดการข้อมูลของเสีย ให้ปฏิบัติตามนี้

(1.1) มีระบบบันทึกข้อมูลเพื่อรายงานข้อมูลของเสียที่เกิดขึ้น ของเสียที่กำจัดทิ้ง มีการปรับ
ข้อมูลแต่ละประเภทให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

(1.2) มีรูปแบบการรายงานที่ชัดเจน โดยประกอบด้วยประเภทและปริมาณของเสีย

(1.3) มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ

(2) การเก็บของเสีย ให้ปฏิบัติตามนี้

(2.1) แยกของเสียอันตรายจากยั่งทั่วไป

(2.2) ใช้ภาชนะบรรจุของเสียที่เหมาะสมกับชนิดและประเภทความเป็นอันตราย และมีฉลาก
ระบุข้อมูลชนิดและประเภทความเป็นอันตรายอย่างชัดเจน

(2.3) แยกเก็บของเสียตามประเภท ในบริเวณที่เก็บเฉพาะ และเหมาะสมตามประเภทความเป็น
อันตราย

(2.4) กำหนดปริมาณและระยะเวลาในการเก็บของเสีย

(2.5) มีแผนผังระบุตำแหน่งการจัดเก็บของเสีย

(2.6) จัดเก็บของเสียในพื้นที่ที่มีการระบายน้ำอากาศเหมาะสม

(3) การกำจัดของเสีย ให้ปฏิบัติตามนี้

(3.1) ของเสียที่ไม่มีสารอันตรายและของเสียอันตรายที่ผ่านการบำบัดจนไม่มีอันตรายแล้ว
ให้นำไปจัดการ ได้ เช่น เดียว กับของเสียที่ไม่เป็นของเสียอันตราย

(3.2) ของเสียที่กำจัดเอง ไม่ได้ ต้องส่งกำจัดผ่านบริษัทหรือหน่วยงานที่ได้รับใบอนุญาต

(3.3) มีมาตรการลดปริมาณและความเป็นอันตรายก่อนส่งกำจัด

(4) การลดการเกิดของเสีย

มีแนวทางจัดการที่ต้นทางก่อนเกิดของเสีย รวมถึงการลดการใช้สารตั้งต้น และการใช้สารทดแทน
ที่มีอันตรายน้อยกว่า

3.3.4 ลักษณะทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ

ควรกำหนดให้มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ โดยมีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

(1) งานสถาปัตยกรรม

(1.1) สภาพภายในและภายนอกที่ไม่ก่อให้เกิดอันตราย

(1.2) แยกส่วนที่เป็นพื้นที่ห้องปฏิบัติการ (laboratory space) ออกจากพื้นที่อื่นๆ (non-laboratory space)

- (1.3) ขนาดพื้นที่และความสูงของห้องปฏิบัติการและพื้นที่เก็บเนื้อง มีความเหมาะสมและเพียงพอ กับการใช้งาน จำนวนผู้ปฏิบัติงาน ชนิดและปริมาณของเครื่องมือและอุปกรณ์
- (1.4) วัสดุที่ใช้เป็นพื้นผิวของพื้น ผนัง เพดานอยู่ในสภาพที่ดี มีความเหมาะสมต่อการใช้งาน และได้รับการดูแลบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ
- (1.5) ช่องเปิด (ประตู – หน้าต่าง) มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสม โดยสามารถควบคุมการเข้าออก และเปิดออกได้ง่ายในกรณีฉุกเฉิน
- (1.6) มีการแสดงข้อมูลที่ตั้งและสถานปัตยกรรมที่สื่อสารถึงการเคลื่อนที่และลักษณะทางเดิน ได้แก่ ผังพื้น แสดงตำแหน่ง เส้นทางหนีไฟ และตำแหน่งที่ตั้งอุปกรณ์ฉุกเฉิน
- (2) งานสถาปัตยกรรมภายใน : ครุภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องมือและอุปกรณ์
  - (2.1) มีการควบคุมการเข้าถึง หรือมีอุปกรณ์ควบคุมการปิด–เปิดครุภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องมือ และอุปกรณ์
  - (2.2) ครุภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องมือและอุปกรณ์ ควร มีความเหมาะสมกับขนาดและสัดส่วน ร่างกายของผู้ปฏิบัติงาน
  - (2.3) กำหนดระยะเวลาห่างระหว่าง โต๊ะปฏิบัติการและตำแหน่งของ โต๊ะปฏิบัติการอย่างเหมาะสม
  - (2.4) ครุภัณฑ์ต่างๆ เช่น ตู้คุณภาพ ตู้ลามินาฟลี อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ดีและมีการดูแลบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ
- (3) งานระบบโครงสร้าง
  - (3.1) สภาพภายในและภายนอกห้อง ไม่ก่อให้เกิดอันตราย ไม่มีการชำรุดเสียหายบริเวณ โครงสร้าง ไม่มีรอยแตกกร้าวตามเสา หรือคาน
  - (3.2) โครงสร้างอาคารสามารถรับน้ำหนักบรรทุกของอาคาร (น้ำหนักบรรทุกคงที่และน้ำหนักบรรทุกจร) และมีความสามารถในการกันไฟและทนไฟ รวมถึงรองรับภาวะฉุกเฉิน ได้อย่างเหมาะสม
  - (3.3) มีการตรวจสอบสภาพของโครงสร้างอาคาร และมีการดูแลบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ
- (4) งานระบบไฟฟ้ากำลังและไฟฟ้าแสงสว่าง
  - (4.1) มีปริมาณแสงสว่างพอเพียง มีคุณภาพ และเหมาะสมกับการทำงาน
  - (4.2) ออกแบบระบบไฟฟ้ากำลังของห้องปฏิบัติการ ให้มีปริมาณกำลังไฟพอเพียงต่อการใช้งาน ปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ใช้รวมกันไม่เกินขนาดมิติหรือของหน่วยงาน
  - (4.3) ใช้อุปกรณ์สายไฟฟ้า เต้ารับ เต้าเสียบ ที่ได้มาตรฐาน และมีการติดตั้งแหล่งจ่ายกระแสไฟฟ้าในบริเวณที่เหมาะสม

- (4.4) ต่อสายดิน มีระบบควบคุมไฟฟ้าของห้องปฎิบัติการแต่ละห้อง มีอุปกรณ์ตัดตอนไฟฟ้าขั้นต้น เช่น พิวส์ (fuse) / เครื่องตัดวงจร (circuit breaker) เป็นต้น ที่สามารถใช้งานได้
  - (4.5) ติดตั้งระบบแสงสว่างฉุกเฉินในปริมาณและบริเวณที่เหมาะสม
  - (4.6) ตรวจสอบระบบไฟฟ้ากำลังและไฟฟ้าแสงสว่าง และคุ้ลเบาลำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ
- (5) งานระบบสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม
- (5.1) มีระบบน้ำดี/น้ำประปา ที่ใช้งานได้ดี มีการเดินท่อและวางแผนผังการเดินท่อน้ำประปาอย่างเป็นระบบ และไม่รั่วซึม
  - (5.2) แยกระบบน้ำทึบทั่วไปกับระบบน้ำทึบปืนปืนปืนสารเคมีออกจากกัน และมีระบบบำบัดที่เหมาะสมก่อนออกสู่ระบายน้ำสาธารณะ
  - (5.3) มีการตรวจสอบระบบสุขาภิบาล และมีการคุ้ลเบาลำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ
- (6) งานระบบระบายน้ำอากาศและระบบปรับอากาศ
- (6.1) มีระบบระบายน้ำอากาศที่เหมาะสมกับการทำงานและสภาพแวดล้อมของห้องปฎิบัติการ
  - (6.2) ติดตั้งระบบปรับอากาศในตำแหน่งและปริมาณที่เหมาะสมกับการทำงานและสภาพแวดล้อมของห้องปฎิบัติการ
  - (6.3) ในกรณีห้องปฎิบัติการ ไม่มีการติดตั้งระบบปรับอากาศและระบบระบายน้ำอากาศ (ระบบธรรมชาติ) ให้ติดตั้งระบบเครื่องกลเพื่อช่วยในการระบายน้ำอากาศในบริเวณที่ลักษณะงานก่อให้เกิดสารพิษ หรือกลิ่นไม่พึงประสงค์
  - (6.4) ตรวจสอบระบบระบายน้ำอากาศและระบบปรับอากาศและมีการคุ้ลเบาลำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ
- (7) งานระบบฉุกเฉินและระบบติดต่อสื่อสาร
- (7.1) มีระบบแจ้งเหตุเพลิงใหม่ด้วยมือ (manual fire alarm system) และมีอุปกรณ์ตรวจจับเพลิงใหม่
  - (7.2) มีทางหนีไฟและป้ายบอกทางหนีไฟตามมาตรฐาน
  - (7.3) มีเครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนที่
  - (7.4) มีระบบดับเพลิงด้วยน้ำชนิดมีศูนย์สายฉีดน้ำดับเพลิง
  - (7.5) คุ้ลเบาลำรุงรักษาระบบป้องกันอัคคีภัยของห้องปฎิบัติการอย่างสม่ำเสมอ
  - (7.6) มีระบบติดต่อสื่อสารของห้องปฎิบัติการในกรณีฉุกเฉิน เช่น โทรศัพท์สำนักงาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือระบบอินเตอร์เน็ตและระบบไร้สายอื่นๆ
  - (7.7) ตรวจสอบระบบฉุกเฉินและระบบติดต่อสื่อสาร และมีการคุ้ลเบาลำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ

- (7.8) แสดงป้ายข้อมูลที่เป็นตัวอักษร เช่น ชื่อห้องปฏิบัติการ ผู้ดูแลห้องปฏิบัติการ และข้อมูลจำเพาะอื่นๆ ของห้องปฏิบัติการ รวมถึงสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายสำคัญแสดงถึงอันตราย หรือเครื่องหมายที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนด

3.3.5 การเตรียมความพร้อม และตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

แนวปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน การมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) การจัดการความพร้อมและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

- (1.1) มีการระบุภาวะฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นในห้องปฏิบัติการ
- (1.2) จัดเตรียมเครื่องมือที่ได้มาตรฐานเพื่อรับภาวะฉุกเฉิน เช่น ที่ล้างตาและชุดฝึกบัวฉุกเฉินในห้องปฏิบัติการ
- (1.3) จัดหาเวชภัณฑ์สำหรับรับภาวะฉุกเฉินที่พร้อมใช้และสามารถเข้าถึงได้ทันทีเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น แก้วบาก ผิวนังไหม
- (1.4) จัดหายาแก๊พิษ (antidote) ที่จำเพาะสำหรับห้องปฏิบัติการ

(2) แผนป้องกัน และตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

- (2.1) มีแผนป้องกันและตอบโต้ภาวะฉุกเฉินรวมถึงการปฐมพยาบาลที่เป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้จริง มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน มีอุปกรณ์ที่พร้อมรับมือกับภาวะฉุกเฉิน บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทราบว่าต้องดำเนินการอย่างไรเมื่อเกิดเหตุ
- (2.2) ซ้อมรับมือภาวะฉุกเฉินอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (2.3) ตรวจสอบเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมรับภาวะฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้พร้อมใช้งาน เช่น การทดสอบที่ล้างตา ฝึกบัวฉุกเฉิน การตรวจสอบและทดสอบเวชภัณฑ์สำหรับรับภาวะฉุกเฉิน
- (2.4) ตรวจสอบพื้นที่และสถานที่เพื่อพร้อมรับภาวะฉุกเฉินสม่ำเสมอ เช่น พื้นที่รวมพล บันได และเส้นทางหนีไฟ
- (2.5) เตรียมการจัดการเบื้องต้นเพื่อป้องกัน พร้อมรับและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน (สารเคมีหากรั่วไหล น้ำท่วม เพลิงไหม้อัคคีภัย) เช่น
- (1) เตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดจัดวาง ณ ตำแหน่งที่เข้าถึงได้ง่ายเมื่อเกิดเหตุ
  - (2) เตรียมวัสดุดูดซับที่เพียงพอและเหมาะสมกับสารเคมีที่ใช้ในห้องปฏิบัติการ เช่น เวอร์มิคิวไลต์ (vermiculite) เพื่อดูดซับสารเคมีอันตรายที่เป็นของเหลว เป็นต้น และ

ต้องมีการทดสอบอุปกรณ์ที่ใช้แล้วหรือเสื่อมสภาพ พร้อมทั้งมีการตรวจสอบจำนวน เป็นระยะๆ

- (3) ตรวจสอบอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในภาวะฉุกเฉินเป็นประจำตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งด้านความพร้อมใช้งาน บริมาณและการเข้าถึงได้สะดวก
(2.6) มีระบบการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน ที่เป็นรูปธรรมในหัวข้อต่อไปนี้

(1) แจ้งเหตุภัยในและภายนอกหน่วยงาน

(2) แจ้งเตือน

(3) อพยพ

(4) ตรวจสอบอุปกรณ์สื่อสารอย่างสม่ำเสมอตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ว่าบังคงใช้งานได้

(5) ตรวจสอบว่าระบบการสื่อสารยังมีความเหมาะสม เช่น หมายเลขโทรศัพท์ไม่มีการเปลี่ยนแปลง คลื่นความถี่วิทยุยังใช้งานได้ สัญญาณแจ้งเตือนภัยยังทำงาน

(3) การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล (personal protective equipment, PPE)

การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ตามชนิดหรือประเภทของการปฏิบัติงานตามชนิด และปริมาณของสารเคมีที่ใช้ในห้องปฏิบัติการ โดยควรมีการประเมินความเสี่ยงของการปฏิบัติงานเพื่อเลือกใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสม

(4) ระเบียบปฏิบัติของห้องปฏิบัติการ ควรประกอบด้วย

(4.1) ระเบียบปฏิบัติของการทำงานในห้องปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรม เช่น

- สามารถเดือดลุมปฏิบัติการที่เหมาะสม
- สามารถเท้าที่ปิดหน้าเท้าและส้นเท้า ตลอดเวลาในห้องปฏิบัติการ
- ถ้ามีอุบัติเหตุ ก่อนออกจากห้องปฏิบัติการ
- ไม่ทำงานตามลำพังในห้องปฏิบัติการ
- ไม่ทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการรับสารเคมีเข้าร่างกาย เช่น การแต่งหน้า
- ไม่เก็บหรือรับประทานอาหารและเครื่องดื่มในห้องปฏิบัติการ
- ไม่สูบบุหรี่ในห้องปฏิบัติการ
- ไม่วางและเก็บสิ่งของที่ไม่จำเป็น หรือขยะจำนวนมากภายในห้องปฏิบัติการ รวมถึง บริเวณทางเดินและพื้นที่โครงการเข้าออก

(4.2) ระเบียบปฏิบัติของการทำงานกับเครื่องมือและสารเคมีในห้องปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรม เช่น

- มีระเบียบปฏิบัติในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับสารอันตรายสูง

- มีป้ายแจ้งกิจกรรมที่กำลังปฏิบัติงานที่เครื่องมือ พร้อมชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ปฏิบัติงาน
- จัดวางเครื่องมือและอุปกรณ์บนโต๊ะปฏิบัติการให้เป็นระเบียบและสะอาด และจัดวางอุปกรณ์หรือเครื่องมือใดๆ ที่มีแนวโน้มว่าจะก่อให้เกิดวัน ไฟระเหย หรือไอน้ำที่มีความร้อนในระดับสูงมาก มีกลิ่นหรือมีพิษไว้ในพื้นที่ที่เหมาะสม

(4.3) ระเบียบปฏิบัติในการณ์ที่มีผู้เข้าเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการ เช่น

- มีผู้รับผิดชอบการเยี่ยมชม
- มีข้อมูลผู้เข้าเยี่ยมชม
- มีการอธิบาย แจ้งเตือน หรืออบรมเบื้องต้นก่อนเข้าห้องปฏิบัติการ
- ผู้เข้าเยี่ยมชมควรสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่เหมาะสมก่อนเข้าห้องปฏิบัติการ

3.3.6 การให้ความรู้ และการสร้างจิตสำนึก

แนวปฏิบัติในการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก ความมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้บุคลากรทุกคนทุกระดับ รวมถึงพนักงานขนส่งและพนักงานทำความสะอาดได้รับความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยที่สอดคล้องกับลักษณะงาน
- (2) จัดทำแผนการฝึกอบรมที่มีการฝึกอบรมเบื้องต้นสำหรับบุคลากรใหม่ และการฝึกอบรมเพื่อทบทวน เป็นระยะๆสำหรับบุคลากรเดิม โดยกำหนดให้ทุกคนศึกษาและทำความเข้าใจคู่มือความปลอดภัย และขั้นตอนการทำงานที่เกี่ยวข้องก่อนเริ่มงาน และมีหลักฐานยืนยันการเข้ารับการฝึกอบรม
- (3) แผนการฝึกอบรมความปลอดภัยความมีเนื้อหาที่ครอบคลุมถึงการป้องกันและเตรียมความพร้อมด้าน อัคคีภัยและความปลอดภัยด้านสารเคมี โดยมีพื้นฐานจากการประเมินความเสี่ยงซึ่งรวมถึงปัจจัย ด้านพฤติกรรม
- (4) มีระบบการประเมินผลว่าบุคลากรแต่ละคนมีความเข้าใจในข้อมูลที่ให้

3.3.7 การจัดการเอกสาร

ความมีแนวทางปฏิบัติในการจัดการเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย เพื่อให้เป็นปัจจุบัน และพร้อมใช้งาน เช่น

- กำหนดวิธีการในการออกเอกสาร การแก้ไข การทบทวน การรับรองและการอนุมัติใช้เอกสาร ตลอดจนวิธีการยกเลิกการใช้ โดยบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในข้อ 3.3.1
- จัดทำบัญชีหลักของเอกสาร และวิธีการในการแยกจ่ายเอกสาร

- มีเอกสารที่ใช้ปฏิบัติงานฉบับล่าสุด ณ จุดปฏิบัติงาน โดยมีการซึ่งบ่งสถานะปัจจุบันของเอกสาร และเอกสารที่ยกเลิกต้องนำออกไปจากสถานที่ใช้งานโดยทันที เว้นแต่จะมีการป้องกันมิให้มีการนำไปใช้งานโดยไม่ได้ตั้งใจ
- เอกสารในระบบด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการที่จัดทำขึ้น ควรอธิบายโครงสร้างการบริหารงานและความสัมพันธ์ของเอกสารในระบบ
- การจัดทำเอกสารระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการอย่างเพียงพอ และสอดคล้องกับผลการประเมินความเสี่ยง ในรูปสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การจัดการด้านความปลอดภัยภายในห้องปฏิบัติการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบุคลากรจะต้องเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้ตลอดเวลา

เอกสารที่ควรมี เช่น

- (1) คู่มือความปลอดภัย ที่มีเนื้อหาในด้าน ได้แก่
  - ขอบข่ายของระบบการจัดการ
  - ข้อกำหนดหรือมาตรฐานที่นำมาใช้ในการจัดทำระบบ
  - โครงสร้างการบริหารงาน อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ
  - วัตถุประสงค์ เป้าหมายของห้องปฏิบัติการในการจัดทำระบบพร้อมทั้งตัวชี้วัด (ถ้ามี)
  - ขั้นตอนการปฏิบัติงานต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนด
- (2) แผนเตรียมความพร้อมภาวะฉุกเฉิน แผนตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน
- (3) คู่มือการใช้และการบำรุงรักษาเครื่องมือ และอุปกรณ์การทดสอบ
- (4) คู่มือการใช้และการบำรุงรักษาอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล (PPE)
- (5) ขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่
  - (5.1) ระเบียบปฏิบัติสำหรับผู้เยี่ยมชมหรือผู้รับเหมา
  - (5.2) การเฝ้าระวังทางด้านสุขภาพ
  - (5.3) การจัดเตรียมและการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง
  - (5.4) การคุ้มครองการสั่งของเพื่อรับประทานเคมีและวัสดุอันตรายอื่นๆ รวมถึงข้อกำหนดของน้ำยา การจัดเก็บและการทำลาย
  - (5.5) การปฏิบัติเกี่ยวกับวัสดุอันตราย
  - (5.6) การป้องกันการนำวัสดุอันตรายที่มีความเสี่ยงสูงไปใช้ในทางที่ผิด
  - (5.7) การฝึกอบรม และการจัดเก็บเอกสาร
  - (5.8) การได้มา การคุ้มครอง และการกระจายวัสดุทุกชนิดที่ใช้ พร้อมทั้งเอกสารข้อมูลความปลอดภัย
  - (5.9) การจัดการปนเปื้อนและการคุ้มครองอุปกรณ์

(5.10) การเตรียมความพร้อมและการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

(6) บันทึกอุบัติการณ์ รายงาน และการสืบสวน

บันทึกเป็นเอกสารประเภทหนึ่งซึ่งจัดทำขึ้นตามข้อกำหนดที่ระบุในมาตรฐานนี้ และที่ห้องปฏิบัติการเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อให้การวางแผน การปฎิบัติ และการควบคุมการปฎิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ในห้องปฏิบัติการ ได้อย่างมีประสิทธิผล

3.4 การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฎิบัติ

แนวปฏิบัติในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฎิบัติ ประกอบด้วย

- (1) ติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฎิบัติในทุกกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ ว่าการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- (2) ติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฎิบัติตามระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ โดยเก็บข้อมูลจากการเทียบผลที่ไม่คาดหวังที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานกับแผนงาน บันทึกความผิดพลาดที่เกิดขึ้น และข้อมูลจากการรายงานอุบัติเหตุและเหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุโดยนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุของข้อผิดพลาดเพื่อแก้ไขและกำหนดแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำในอนาคต
- (3) ตรวจสอบสภาพของผู้ปฏิบัติงานและตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานตามความเสี่ยงอย่างน้อยปีละครั้ง ทั้งนี้ ต้องบันทึกการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฎิบัติ เพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณาทบทวนการจัดการต่อไป

3.5 การทบทวนการจัดการ

ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรควรนำผลการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฎิบัติ รวมถึงสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปทั้งบูรพาภัยในและบริบทภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กร แนวทางการดำเนินงานด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการที่มีอยู่ในองค์กร ข้อปฏิบัติและการดำเนินงานที่ดีกว่าซึ่งองค์กรอื่นๆ หรือหน่วยงานอื่นๆ ได้จัดทำไว้ การแก้ไขตามข้อกำหนดของกฎหมาย การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นต้น มาใช้ในการปรับปรุงระบบการจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการเพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ภาคผนวก ก.

ตัวอย่างแบบสำรวจความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ

ข้อมูลที่เสนอเป็นเพียงแนวทางการสำรวจ รวบรวม และประเมินข้อมูลที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ โดยใช้แบบสำรวจ (checklist) เป็นเครื่องมือแนวทางหนึ่งเท่านั้น องค์กรอาจมีแนวทางหรือวิธีการอื่นที่จะนำมาใช้ในการสำรวจสถานภาพของห้องปฏิบัติการก็ได้ โดยสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในคู่มือการประเมินความปลอดภัยห้องปฏิบัติการ (อ้างอิงตามวิธีที่เหมาะสม)

ESPReL Checklist**1. การบริหารระบบการจัดการด้านความปลอดภัย**

วัตถุประสงค์เพื่อประเมินความจริงจังดึงแต่ระดับนโยบาย/แผนงานทั้งเชิงโครงสร้างและการกำหนดผู้รับผิดชอบ รูปธรรมของห้องปฏิบัติการ จึงควรมีข้อมูลระดับนโยบาย/แผนงานทั้งเชิงโครงสร้างและการกำหนดผู้รับผิดชอบ รูปธรรมของผลผลิตในด้านนี้ อาจมีได้ดังแต่คำสั่ง ประกาศแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ และ/หรือ แผนปฏิบัติที่ได้มาจากการบันทึกพิจารณาร่วมกัน

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
<p>1. มีนโยบายด้านความปลอดภัย ครอบคลุม ในระดับต่อไปนี้</p> <p>☐ มหาวิทยาลัย หรือ กรม ระบุ ชื่อเอกสารนโยบาย....(พร้อมแนบไฟล์ตัวอย่าง)</p> <p>☐ คณะ หรือ กอง ระบุ ชื่อเอกสารนโยบาย....(พร้อมแนบไฟล์ตัวอย่าง)</p> <p>☐ ภาควิชา หรือ หน่วยงาน ระบุ ชื่อเอกสารนโยบาย....(พร้อมแนบไฟล์ตัวอย่าง)</p> <p>☐ ห้องปฏิบัติการ ระบุ ชื่อเอกสารนโยบาย....(พร้อมแนบไฟล์ตัวอย่าง)</p> <p>☐ อื่นๆ (ระบุชื่อของระดับหน่วยงาน.....) ระบุ ชื่อเอกสารนโยบาย....(พร้อมแนบไฟล์ตัวอย่าง)</p>				
<p>2. มีแผนงานด้านความปลอดภัย ครอบคลุม ในระดับต่อไปนี้</p> <p>☐ มหาวิทยาลัย หรือ กรม ระบุ ชื่อเอกสารแผนงาน....(พร้อมแนบไฟล์)</p> <p>☐ คณะ หรือ กอง ระบุ ชื่อเอกสารแผนงาน....(พร้อมแนบไฟล์)</p> <p>☐ ภาควิชา หรือ หน่วยงาน ระบุ ชื่อเอกสารแผนงาน....(พร้อมแนบไฟล์)</p> <p>☐ ห้องปฏิบัติการ ระบุ ชื่อเอกสารแผนงาน....(พร้อมแนบไฟล์)</p> <p>☐ อื่นๆ (ระบุชื่อของระดับหน่วยงาน.....) ระบุ ชื่อเอกสารแผนงาน....(พร้อมแนบไฟล์)</p>				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
<p>3. มีโครงสร้างการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในระดับต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ มหาวิทยาลัย หรือ กรม ระบุ ชื่อลักษณะ โครงสร้าง....(พร้อมแนบไฟล์) ☐ คณะ หรือ กอง ระบุ ชื่อลักษณะ โครงสร้าง....(พร้อมแนบไฟล์) ☐ ภาควิชา หรือ หน่วยงาน ระบุ ชื่อลักษณะ โครงสร้าง....(พร้อมแนบไฟล์) ☐ ห้องปฏิบัติการ ระบุ ชื่อลักษณะ โครงสร้าง....(พร้อมแนบไฟล์) ☐ อื่นๆ (ระบุชื่อของระดับหน่วยงาน.....) ระบุ ชื่อของระดับหน่วยงาน ลักษณะ โครงสร้าง...(พร้อม แนบไฟล์) 				
<p>4. ห้องปฏิบัติการ ได้กำหนดผู้รับผิดชอบด้านความปลอดภัย ในเรื่องต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ การจัดการสารเคมี ระบุ ชื่อและตำแหน่ง ของผู้รับผิดชอบ.... ☐ การจัดการของเสีย ระบุ ชื่อและตำแหน่ง ของผู้รับผิดชอบ.... ☐ ลักษณะทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์และเครื่องมือ ระบุ ชื่อและตำแหน่ง ของผู้รับผิดชอบ.... ☐ การป้องกันและแก้ไขภัยอันตราย ระบุ ชื่อและตำแหน่ง ของผู้รับผิดชอบ.... ☐ การให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ ระบุ ชื่อและตำแหน่ง ของผู้รับผิดชอบ.... ☐ การจัดการข้อมูลและเอกสาร ระบุ ชื่อและตำแหน่ง ของผู้รับผิดชอบ.... ☐ อื่นๆ ระบุ..... ระบุ ชื่อและตำแหน่ง ของผู้รับผิดชอบ.... 				

ESPReL Checklist

2. ระบบการจัดการสารเคมี

เพื่อประเมินสถานภาพการจัดการสารเคมีในห้องปฏิบัติการ มองถึงการมีระบบการจัดการสารเคมีที่ดีภายในห้องปฏิบัติการ ทั้งระบบข้อมูล การจัดเก็บ การเคลื่อนย้ายสารเคมี และการจัดการสารที่ไม่ใช้แล้ว ที่สามารถติดตามความเคลื่อนไหวของข้อมูลสารเคมี และควบคุมความเสี่ยงจากอันตรายของสารเคมี หัวใจสำคัญของการจัดการสารเคมีในอันดับแรก คือ “สารบบสารเคมี” หากปราศจากสารบบสารเคมีซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นแล้ว การบริหารจัดการเพื่อการทำงานและการรับมือสารเคมีอย่างถูกต้องจะเกิดไม่ได้ ข้อมูลสารเคมีเมื่อประมวลจัดทำรายงานเป็นระยะๆ ก็สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการความเสี่ยง การแบ่งปันสารเคมี รวมทั้งการใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการ และจัดสรรงบประมาณด้วย

2.1 การจัดการข้อมูลสารเคมี

2.1.1 ระบบบันทึกข้อมูล

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่มีข้อมูล
1. มีการบันทึกข้อมูลสารเคมีในรูปแบบ <ul style="list-style-type: none"> ☐ เอกสาร ☐ อิเล็กทรอนิกส์ 				
2. โครงสร้างของข้อมูลสารเคมีที่บันทึก ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> ☐ รหัสภาชนะบรรจุ (bottle ID) ☐ ชื่อสารเคมี (chemical name) ☐ CAS no. ☐ ประเภทความเป็นอันตราย (ระบุ ระบบที่ใช้....) ☐ ขนาดบรรจุของขวด ☐ ปริมาณสารเคมีคงเหลือในขวด (chemical volume/weight) ☐ grade ☐ ราคา (price) ☐ ที่จัดเก็บสารเคมี (location) ☐ วันที่รับเข้ามา (received date) ☐ วันที่เปิดใช้ขวด ☐ ผู้ขาย/ผู้จำหน่าย (supplier) 				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
☐ ผู้ผลิต (manufacturer)				
☐ วันหมดอายุ (expiry date)				
☐ อื่น ๆ ระบุ....				

2.1.2 สารบบสารเคมี (Chemical inventory)

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีการบันทึกข้อมูลการนำเข้าสารเคมี				
2. มีการบันทึกข้อมูลการจ่ายออกสารเคมี				
3. มีการปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ ระบุ ความถี่ของการตรวจสอบและปรับฐานข้อมูล				
4. มีรายงานที่แสดงความเคลื่อนไหวของสารเคมีในห้องปฏิบัติการ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยทุกหัวข้อต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ■ ชื่อสารเคมี ■ CAS no. ■ ประเภทความเป็นอันตรายของสารเคมี ■ ปริมาณคงเหลือ ■ สถานที่เก็บ ระบุ ตัวอย่างรายงานของสารเคมี....(พร้อมแนบไฟล์)				

2.1.3 การจัดการสารที่ไม่ใช้แล้ว (Clearance)

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีแนวปฏิบัติในการจัดการสารที่ไม่ใช้แล้ว ดังนี้ ☐ สารที่ไม่ต้องการใช้ ระบุ ขั้นตอน วิธี หรือ ความถี่....				
☐ สารที่หมดอายุตามฉลาก ระบุ ขั้นตอน วิธี หรือ ความถี่....				
☐ สารที่หมดอายุตามสภาพ ระบุ ขั้นตอน วิธี หรือ ความถี่....				

2.1.4 การใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
<p>1. มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารเคมีเพื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ การประเมินความเสี่ยง ระบุ วิธีใช้ประโยชน์....(หรือแนบไฟล์ตัวอย่าง) ☐ การจัดสรรงประมาณ ระบุ วิธีใช้ประโยชน์....(หรือแนบไฟล์ตัวอย่าง) ☐ การแบ่งปันสารเคมี ระบุ วิธีใช้ประโยชน์....(หรือแนบไฟล์ตัวอย่าง) 				

2.2 การจัดเก็บสารเคมี

2.2.1 ข้อกำหนดทั่วไปในการจัดเก็บสารเคมี

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
<p>1. มีการแยกเก็บสารเคมีตามสมบัติการเข้ากันไม่ได้ของสารเคมี (chemical incompatibility)</p> <p>ระบุ ชื่อระบบที่ใช้และตัวอย่างสารเคมีที่ใช้....</p>				
<p>2. เก็บสารเคมีของแข็งแยกออกจากของเหลวทึ้งในคลังสารเคมี และห้องปฏิบัติการ</p>				
<p>3. หน้าตู้เก็บสารเคมีในพื้นที่ส่วนกลางมีการระบุ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ รายชื่อสารเคมีและเจ้าของ ☐ ชื่อผู้รับผิดชอบคุณภาพ ☐ สัญลักษณ์ตามความเป็นอันตราย 				
<p>4. จัดเก็บสารเคมีทุกชนิดอย่างปลอดภัยตามตำแหน่งที่แน่นอน และไม่วางสารเคมีบริเวณทางเดิน</p>				
<p>5. มีป้ายบอกบริเวณที่เก็บสารเคมีที่เป็นอันตราย</p>				
<p>6. มีระบบการควบคุมสารเคมีที่ต้องควบคุมเป็นพิเศษ ระบุ ตัวอย่างสารและวิธีการควบคุม....</p>				
<p>7. ไม่ใช้ตู้ดูดควันเป็นที่เก็บสารเคมีหรือของเสีย</p>				
<p>8. ไม่วางขวดสารเคมีบนโต๊ะและชั้นวางของโดยไม่ปิดบังการมองเห็น</p>				

2.2.2 ข้อกำหนดสำหรับการจัดเก็บสารไวไฟ

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. เก็บสารไวไฟให้ห่างจากแหล่งความร้อน แหล่งกำเนิดไฟ เปลาไฟ ประกายไฟ และแสงแดด				
2. เก็บสารไวไฟในห้องปฏิบัติการในภาชนะที่มีความจุไม่เกิน 20 L				
3. เก็บสารไวไฟในห้องปฏิบัติการไม่เกิน 10 gal (38 L) ถ้ามีเกิน 10 gal (38 L) ต้องจัดเก็บไว้ในตู้สำหรับเก็บสารไวไฟโดยเฉพาะ				
4. เก็บสารไวไฟสูงในตู้ที่เหมาะสม ระบุ ตัวอย่างสารไวไฟสูงที่มี....				

2.2.3 ข้อกำหนดสำหรับการจัดเก็บสารกัดกร่อน

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. เก็บขวดสารกัดกร่อน (ทั้งกรดและเบส) ไว้ในระดับต่ำ				
2. เก็บขวดกรดในตู้เก็บกรด โดยเฉพาะ และมีภาชนะรองรับที่เหมาะสม ระบุ ชนิดของตู้ และภาชนะรองรับที่ใช้....				

2.2.4 ข้อกำหนดสำหรับการจัดเก็บแก๊ส

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. เก็บถังแก๊สโดยมีอุปกรณ์ยึดที่แข็งแรง				
2. ถังแก๊สที่ไม่ได้ใช้งานทุกถังต้องมีฝาครอบหัวถังหรือมี guard ป้องกันหัวถัง				
3. มีพื้นที่เก็บถังแก๊สเปล่ากับถังแก๊สที่ยังไม่ได้ใช้งาน และติดป้าย ระบุ ไว้อย่างชัดเจน				
4. ถังแก๊สมีที่วางปลดภัยห่างจากความร้อน แหล่งกำเนิดไฟ และ เส้นทางสัญจรหลัก				
5. เก็บถังแก๊สออกซิเจนห่างจากถังแก๊สเชื้อเพลิง แก๊สไวไฟ และ วัสดุ ใหม่ไฟได้ อย่างน้อย 6 m หรือมีจาก/ผนังกั้นที่ไม่ติดไฟ ระบุ ระยะห่าง หรือ วัสดุของผนังกั้น....				

2.2.5 ข้อกำหนดสำหรับการจัดเก็บสารออกซิไดซ์ (Oxidizers) และสารที่ก่อให้เกิดเพอร์ออกไซด์

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. เก็บสารออกซิไดซ์และสารที่ก่อให้เกิดเพอร์ออกไซด์ห่างจาก ความร้อน แสง และแหล่งกำเนิดประกายไฟ ระบุ ตัวอย่างสารออกซิไดซ์และสารที่ก่อให้เกิดเพอร์ออกไซด์ที่ มีในห้องปฏิบัติการและสถานที่เก็บ				
2. เก็บสารที่มีสมบัติออกซิไดซ์ไว้ในภาชนะแก้วหรือภาชนะที่มี สมบัติเจือ				
3. ใช้ฝาปิดที่เหมาะสม สำหรับขวดที่ใช้เก็บสารออกซิไดซ์				
4. ภาชนะบรรจุสารที่ก่อให้เกิดเพอร์ออกไซด์ต้องมีฝาปิดที่แน่นหนา				
5. มีการตรวจสอบการเกิดเพอร์ออกไซด์อย่างสม่ำเสมอ ระบุ ความถี่ของการตรวจสอบ				

2.2.6 ข้อกำหนดสำหรับการจัดเก็บสารที่ไวต่อปฏิกิริยา

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีป้ายคำเตือนที่ชัดเจนบริเวณหน้าถังหรือพื้นที่ที่เก็บสารที่ไวต่อ ปฏิกิริยา (เช่น ป้าย “สารไวต่อปฏิกิริยา – ห้ามใช้น้ำ”)				
2. เก็บสารไวปฏิกิริยาต่อน้ำออกห่างจากแหล่งอุ่นที่อยู่ในห้องปฏิบัติการ ระบุ ตัวอย่างสารไวปฏิกิริยาต่อน้ำที่มีในห้องปฏิบัติการและ สถานที่เก็บ				
3. มีการตรวจสอบสภาพการเก็บที่เหมาะสมของสารที่ไวต่อ ปฏิกิริยาอย่างสม่ำเสมอ ระบุ ความถี่ของการตรวจสอบ				

2.2.7 ภาคชนะบรรจุภัณฑ์และฉลากสารเคมี

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. เก็บสารเคมีในภาชนะที่เหมาะสมตามประเภทของสารเคมี				
2. ภาชนะที่บรรจุสารเคมีทุกชนิดต้องมีการติดฉลากที่เหมาะสม				
3. ตรวจสอบความบกพร่องของภาชนะบรรจุสารเคมีและฉลาก อย่างสม่ำเสมอ ระบุ ขั้นตอนการตรวจสอบ หรือความถี่หรือวันเดือนปีที่ ตรวจสอบล่าสุด....				

2.2.8 เอกสารข้อมูลความปลอดภัย (Safety Data Sheet, SDS)

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. เก็บ SDS ในรูปแบบ ☐ เอกสาร ☐ อิเล็กทรอนิกส์				
2. เก็บ SDS อยู่ในที่ที่ทุกคนในห้องปฏิบัติการเข้าถึงได้ทันที เมื่อ ต้องการใช้ หรือเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน ระบุ สถานที่เก็บ....				
3. SDS มีข้อมูลครบถ้วน 16 หัวข้อ ตามระบบสากล				
4. มี SDS ของสารเคมีอันตรายทุกตัวที่อยู่ในห้องปฏิบัติการ ระบุ จำนวนสารเคมีอันตรายที่มีในห้องปฏิบัติการ....				
5. มี SDS ที่ทันสมัย ระบุ ความถี่ในการปรับปรุง หรือวันเดือนปีที่ปรับปรุงล่าสุด....				

2.3 การเคลื่อนย้ายสารเคมี (Chemical transportation)

2.3.1 การเคลื่อนย้ายสารเคมีภายในห้องปฏิบัติการ

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. ผู้ที่ทำการเคลื่อนย้ายสารเคมีใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่เหมาะสม ระบุ ตัวอย่างอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่ใช้....				
2. ปิดฝาภาชนะที่บรรจุสารเคมีที่จะเคลื่อนย้ายให้สนิท				
3. ใช้รถเข็นที่มีแนวกันเมื่อมีการเคลื่อนย้ายสารเคมีพร้อมกัน หลาดฯ ขาด				
4. ใช้ตะกร้าหรือภาชนะรองรับในการเคลื่อนย้ายสารเคมี				
5. เคลื่อนย้ายสารเคมีที่เป็นของเหลวไว้ในภาชนะรองรับที่มี วัสดุกันกระแทก				
6. ใช้ถังยางในการเคลื่อนย้ายสารกัดกร่อนที่เป็นกรดและตัวทำ ละลาย				
7. เคลื่อนย้ายสารที่เข้ากันไม่ได้ในภาชนะรองรับที่แยกกัน				

2.3.2 การเคลื่อนย้ายสารเคมีภายนอกห้องปฏิบัติการ

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. ใช้ภาชนะรองรับและอุปกรณ์เคลื่อนย้ายที่มั่นคงปลอดภัย ไม่ แตกหักง่าย และมีที่กันขาดสารเคมีล้ม				
2. ใช้รถเข็นมีแนวกันกันขาดสารเคมีล้ม				
3. เคลื่อนย้ายสารที่เข้ากันไม่ได้ในภาชนะรองรับที่แยกกัน				
4. ใช้ลิฟท์ขนของในการเคลื่อนย้ายสารเคมีและ วัสดุอันตรายระหว่างชั้น				
5. ใช้วัสดุคุณภาพดีสำหรับเคลื่อนย้าย ระบุ วัสดุคุณภาพดีหรือวัสดุกันกระแทกจะเคลื่อนย้าย				

ESPReL Checklist

3. ระบบการจัดการของเสีย

เป็นการประเมินสถานภาพการจัดการของเสียภายในห้องปฏิบัติการ ทั้งระบบข้อมูล การจำแนกและการเก็บ เพื่อรองรับการกำจัด/บำบัด ซึ่งสามารถติดตามความเคลื่อนไหวของของเสีย ข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ การประเมินความเสี่ยงจากอันตรายของของเสีย ตลอดจนการจัดเตรียมงบประมาณในการกำจัด

3.1 การจัดการข้อมูลของเสีย

3.1.1 ระบบบันทึกข้อมูล

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีการบันทึกข้อมูลของเสียในรูปแบบ ☐ เอกสาร ☐ อิเล็กทรอนิกส์				
2. โครงสร้างของข้อมูลของเสียที่บันทึก ประกอบด้วย ☐ ผู้รับผิดชอบ ☐ รหัสของภาชนะบรรจุ (bottle ID) ☐ ประเภทของเสีย ☐ ปริมาณของเสีย (waste volume/weight) ☐ วันที่บันทึกข้อมูล (input date) ☐ ห้องที่เก็บของเสีย (storage room) ☐ อาคารที่เก็บของเสีย (storage building) ☐ อื่น ๆ ระบุ....				

3.1.2 การรายงานข้อมูล

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีการรายงานข้อมูลของเสียที่เกิดขึ้น ระบุ ตัวอย่างรายงาน....(พร้อมแบบไฟล์)				
2. มีรูปแบบการรายงานที่ชัดเจน เพื่อรายงานความเคลื่อนไหว ข้อมูลในรายงานอย่างน้อยประกอบด้วยทุกหัวข้อต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ▪ ประเภทของเสีย 				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
■ ปริมาณของเสีย				
3. มีการรายงานข้อมูลของเสียที่กำจัดทิ้ง ระบุ ตัวอย่างรายงาน....(พร้อมแนบไฟล์ตัวอย่าง)				
4. มีการปรับข้อมูลเป็นปัจจุบันสมำเสมอ ระบุ ความถี่หรือวันเดือนปีที่ปรับข้อมูลล่าสุด....				

3.1.3 การใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลของเสียเพื่อ <ol style="list-style-type: none"> ☐ การประเมินความเสี่ยง ระบุ วิธีใช้ประโยชน์....(หรือแนบไฟล์ตัวอย่าง) ☐ การจัดเตรียมงบประมาณในการกำจัด ระบุ วิธีใช้ประโยชน์....(หรือแนบไฟล์ตัวอย่าง)				

3.2 การเก็บของเสีย

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีการแยกของเสียอันตรายออกจากของเสียทั่วไป ระบุ ตัวอย่างของเสียที่แยก....				
2. มีเกณฑ์ในการจำแนกประเภทของเสียที่เหมาะสม ระบุ ชื่อเกณฑ์ที่ใช้....(พร้อมแนบไฟล์ตัวอย่าง)				
3. แยกของเสียตามเกณฑ์ ที่ระบุในข้อ 2				
4. ใช้ภาชนะบรรจุของเสียที่เหมาะสมตามประเภท ระบุ ตัวอย่างของเสียที่แยก และภาชนะที่ใช้....				
5. ติดฉลากภาชนะบรรจุของเสียทุกชนิดอย่างถูกต้องและเหมาะสม				
6. ตรวจสอบความบกพร่องของภาชนะและฉลากของเสียอย่าง สมำเสมอ ระบุ ความถี่หรือวันเดือนปีที่ตรวจสอบล่าสุด....				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
7. บรรจุของเสียในปริมาณ ไม่เกิน 80% ของความจุของภาชนะ				
8. มีพื้นที่/บริเวณที่เก็บของเสียที่แน่นอน				
9. มีภาชนะรองรับขวดของเสียที่เหมาะสม ระบุ ตัวอย่างภาชนะที่ใช้....				
10. แยกภาชนะรองรับขวดของเสียที่เข้ากัน ไม่ได้				
11. วางภาชนะบรรจุของเสียห่างจากบริเวณอุปกรณ์สูญเสิน				
12. วางภาชนะบรรจุของเสียห่างจากความร้อน แหล่งกำเนิดไฟ และ เปลวไฟ				
13. เก็บของเสียประเภทไวไฟในห้องปฏิบัติการ ไม่เกิน 10 gal (38 L) ถ้าไม่เกิน 10 gal (38 L) ต้องจัดเก็บไวในตู้สำหรับเก็บสารไวไฟ โดยเฉพาะ				
14. กำหนดปริมาณรวมสูงสุดของของเสียที่อนุญาตให้เก็บได้ใน ห้องปฏิบัติการ ระบุ ปริมาณสูงสุดของของเสียที่เก็บ....				
15. กำหนดระยะเวลาเก็บของเสียในห้องปฏิบัติการ ระบุ ระยะเวลาเก็บของเสียที่กำหนด....				

3.3 การลดการเกิดของเสีย

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีแนวปฏิบัติหรือมาตรการในการลดการเกิดของเสียในห้องปฏิบัติการ ระบุ เอกสาร....(พร้อมแบบไฟล์ตัวอย่าง)				
2. ลดการใช้สารตั้งต้น (reduce) ระบุ ตัวอย่างการลดการใช้สารตั้งต้น....				
3. ใช้สารทดแทน (replace) ระบุ ตัวอย่างการใช้สารทดแทน....				
4. ลดการเกิดของเสีย ด้วยการ ☐ reuse ระบุ วิธีการและตัวอย่างของเสีย....(หรือแบบไฟล์วิธีการ)				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
☐ recovery/recycle ระบุ วิธีการและตัวอย่างของเสีย....(หรือแบบไฟล์วิธีการ)				

3.4 การนำบัดและกำจัดของเสีย

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. นำบัดของเสียก่อนที่ ระบุ ตัวอย่างวิธีการนำบัด....(หรือแบบไฟล์วิธีการ)				
2. นำบัดของเสียก่อนส่งกำจัด ระบุ ตัวอย่างวิธีการนำบัด....(หรือแบบไฟล์วิธีการ)				
3. ส่งของเสียไปกำจัดโดยบริษัทที่ได้รับใบอนุญาต ระบุ บริษัทรับกำจัด....				

ESPReL Checklist

4. ลักษณะทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์และเครื่องมือ

เป็นการประเมินถึงความสมบูรณ์เหมาะสมสมของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ อุปกรณ์และเครื่องมือภายในห้องปฏิบัติการ ที่จะเอื้อต่อความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ และเป็นปัจจัยที่จัดให้สมบูรณ์เต็มที่ได้ยาก เนื่องจากอาจเป็นโครงสร้างเดิม หรือการออกแบบที่ไม่ได้คำนึงถึงการใช้งานในลักษณะห้องปฏิบัติการโดยเฉพาะ ข้อมูลที่ให้สำรวจนายการสำรวจประกอบด้วยข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม คุณภาพที่การใช้งานจริง วัสดุ ที่ใช้ ระบบสัญญาณไฟฟ้า ระบบระบายอากาศ ระบบสาธารณูปโภค และระบบฉุกเฉิน

4.1 งานสถาปัตยกรรม

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. สภาพภายในและภายนอกที่ไม่ก่อให้เกิดอันตราย				
2. แยกส่วนที่เป็นพื้นที่ห้องปฏิบัติการ (laboratory space) ออกจากพื้นที่อื่นๆ (non-laboratory space)				
3. ขนาดพื้นที่และความสูงของห้องปฏิบัติการและพื้นที่เกี่ยวนี้อง มีความเหมาะสมและเพียงพอในการใช้งาน จำนวนผู้ปฏิบัติการ ชนิด และปริมาณเครื่องมือและอุปกรณ์ *				
4. วัสดุที่ใช้เป็นพื้นผิวของพื้น ผนัง เพดาน อยู่ในสภาพที่ดี มีความเหมาะสมต่อการใช้งานและได้รับการดูแลและบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ *				
5. ช่องเปิด (ประตู-หน้าต่าง) มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสม โดยสามารถควบคุมการเข้าออกและเปิดออกได้จ่ายในกรณีฉุกเฉิน				
6. ประตูมีช่องสำหรับมองจากภายนอก (vision panel)				
7. มีหน้าต่างที่สามารถเปิดออกเพื่อระบายอากาศได้ สามารถปิดล็อกได้และสามารถเปิดออกได้ในกรณีฉุกเฉิน				
8. ขนาดทางเดินภายในห้อง (clearance) กว้างไม่น้อยกว่า 0.60 m สำหรับทางเดินทั่วไป และกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 m สำหรับช่องทางเดินในอาคาร				
9. บริเวณทางเดินและบริเวณพื้นที่ติดกับโถงทางเข้า-ออก ปราศจากสิ่งกีดขวาง				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
10. บริเวณเส้นทางเดินสู่ทางออก ไม่ผ่านส่วนอันตราย หรือผ่าน ครุภัณฑ์ต่างๆ ที่มีความเสี่ยงอันตราย เช่น ตู้เก็บสารเคมี, ตู้คุกคิว เป็นต้น *				
11. ทางสัญจรสู่ห้องปฏิบัติการแยกออกจากทางสาธารณูปโภคของ อาคาร *				
12. มีการแสดงข้อมูลที่ตั้งและสถาปัตยกรรมที่สื่อสารถึงการเคลื่อนที่ และลักษณะทางเดิน ได้แก่ ผังพื้น แสดงตำแหน่งและเส้นทางหนี ไฟและตำแหน่งที่ตั้งอุปกรณ์ฉุกเฉิน				

* หากมีข้อสงสัยให้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

4.2 งานสถาปัตยกรรมภายใน: ครุภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องมือและอุปกรณ์

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีการควบคุมการเข้าถึงหรือมีอุปกรณ์ควบคุมการปิด-เปิดครุภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องมือและอุปกรณ์				
2. ครุภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่สูงกว่า 1.20 m มีตัว ยึดหรือมีฐานรองรับที่แข็งแรง ส่วนซึ้นเก็บของหรือตู้ลอย มีการ ยึดเข้ากับโครงสร้างหรือผนังอย่างแน่นหนาและมั่นคง				
3. ครุภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องมือและอุปกรณ์ ควรมีความเหมาะสมกับ ขนาดและสัดส่วนร่างกายของผู้ปฏิบัติงาน *				
4. กำหนดระยะห่างระหว่างโต๊ะปฏิบัติการและตำแหน่งห้อง ปฏิบัติการอย่างเหมาะสม *				
5. มีอ่างน้ำตั้งอยู่ในห้องปฏิบัติการอย่างน้อย 1 ตำแหน่ง				
6. ครุภัณฑ์ต่างๆ เช่น ตู้คุกคิว ตู้ลามินาฟล์ว อยู่ในสภาพที่สามารถใช้ งานได้ดีและมีการดูแลและบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ				

* หากมีข้อสงสัยให้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

4.3 งานวิศวกรรมโครงสร้าง

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. ไม่มีการชำรุดเสียหายบริเวณโครงสร้าง ไม่มีรอยแตกร้าวตามเสา – คาน มีสภาพภายนอกและภายในห้องปฏิบัติการที่ไม่ก่อให้เกิด อันตราย (สภาพภายนอก ได้แก่ สภาพบริเวณโดยรอบหรืออาคาร ข้างเคียง สภาพภายในตัวอาคารที่ติดอยู่กับห้องปฏิบัติการ) *				
2. โครงสร้างอาคารสามารถรองรับน้ำหนักบรรทุกของอาคาร (น้ำหนักของผู้ใช้อาคาร อุปกรณ์และเครื่องมือ) ได้ *				
3. โครงสร้างอาคารมีความสามารถในการกันไฟและทนไฟ รวมถึง รองรับเหตุฉุกเฉินได้ (มีความสามารถในการต้านทานความ เสียหายของอาคารเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินในช่วงเวลาหนึ่งที่สามารถ .aplyพคนออกจากอาคาร ได้) *				
4. มีการตรวจสอบสภาพของโครงสร้างอาคารอยู่เป็นประจำ มีการ ดูแลและบำรุงรักษาอย่างน้อยปีละครั้ง ระบุ ความถี่ หรือวันเดือนปีที่ตรวจสอบล่าสุด....				

* หากมีข้อสงสัยให้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

4.4 งานวิศวกรรมไฟฟ้า

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีปริมาณแสงสว่างพอเพียงมีคุณภาพเหมาะสมกับการทำงาน *				
2. ออกแบบระบบไฟฟ้ากำลังของห้องปฏิบัติการให้มีปริมาณกำลัง ไฟฟ้าเพียงต่อการใช้งาน *				
3. ใช้อุปกรณ์สายไฟฟ้า เต้ารับ เต้าเสียบ ที่ได้มาตรฐานและมีการ ติดตั้งแหล่งจ่ายกระแสไฟฟ้าในบริเวณที่เหมาะสม *				
4. ต่อสายดิน *				
5. ไม่มีการต่อสายไฟฟ้าวง				
6. มีระบบควบคุมไฟฟ้าของห้องปฏิบัติการแต่ละห้อง				
7. มีอุปกรณ์ตัดตอนไฟฟ้าขั้นต้น เช่น ฟิวส์ (fuse) เครื่องตัดวงจร (circuit breaker) ที่สามารถใช้งานได้				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
8. ติดตั้งระบบแสงสว่างฉุกเฉินในปริมาณและบริเวณที่เหมาะสม				
9. มีระบบไฟฟ้าสำรองด้วยเครื่องกำเนิดไฟฟ้าในการกรณีเกิดภาวะฉุกเฉิน *				
10. ตรวจสอบระบบไฟฟ้ากำลังและไฟฟ้าแสงสว่าง และคูเดและ บำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ ระบุ ความถี่ หรือวันเดือนปีที่ตรวจสอบล่าสุด....				

* หากมีข้อสงสัยให้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

4.5 งานวิศวกรรมสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีระบบน้ำดี น้ำประปา ที่ใช้งานได้ดี มีการเดินท่อและวาง管管 การเดินท่อน้ำประปาอย่างเป็นระบบ และไม่รั่วซึม *				
2. แยกระบบน้ำทิ้งท่ำไปกับระบบน้ำทิ้งปนเปื้อนสารเคมีออกจากกัน และมีระบบบำบัดที่เหมาะสมกับก่อนออกสู่ระบบนำ้ำสาธารณะ *				
3. ตรวจสอบระบบสุขาภิบาล และมีการดูแลและบำรุงรักษาอย่าง สม่ำเสมอ ระบุ ความถี่ หรือวันเดือนปีที่ตรวจสอบล่าสุด....				

* หากมีข้อสงสัยให้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

4.6 งานวิศวกรรมระบบระบายน้ำอากาศและปรับอากาศ

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีระบบระบายน้ำอากาศที่เหมาะสมสมกับการทำงานและสภาพแวดล้อม ของห้องปฏิบัติการ *				
2. ติดตั้งระบบปรับอากาศในตำแหน่งและปริมาณที่เหมาะสมสมกับการทำงาน และสภาพแวดล้อมของห้องปฏิบัติการ *				
3. ในกรณีห้องปฏิบัติการไม่มีการติดตั้งระบบปรับอากาศและระบบ ระบายน้ำอากาศ (ระบบธรรมชาติ) ให้ติดตั้งระบบเครื่องกลเพื่อช่วย ในการระบายน้ำอากาศในบริเวณที่ลักษณะงานก่อให้เกิดสารพิษหรือ กลิ่นไม่พึงประสงค์				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
4. ตรวจสอบระบบบรรบายน้ำยาอากาศและระบบปรับอากาศ และมีการดูแลและบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ ระบุ ความถี่ หรือวันเดือนปีที่ตรวจสอบล่าสุด....				

* หากมีข้อสงสัยให้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

4.7 งานระบบฉุกเฉินและระบบติดต่อสื่อสาร

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีระบบแจ้งเหตุเพลิงไฟมือด้วยมือ (manual fire alarm system)				
2. มีอุปกรณ์ตรวจจับเพลิงไฟมือ เช่น อุปกรณ์ตรวจจับเพลิงไฟมือด้วยอุณหภูมิความร้อน (heat detector) หรืออุปกรณ์ตรวจจับเพลิงไฟมือด้วยควันไฟ (smoke detector)				
3. มีทางหนีไฟและป้ายบอกทางหนีไฟตามมาตรฐาน *				
4. มีเครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนที่				
5. มีระบบดับเพลิงด้วยน้ำขนาดนิดมีตู้สายฉีดนำดับเพลิง				
6. มีระบบดับเพลิงด้วยน้ำขนาดนิดระบบหัวกระเจยน้ำดับเพลิง (ตามกฎหมายควบคุมอาคาร) หรือเทียนเท่า *				
ระบุ ชื่อระบบเทียนเท่าที่ใช้....				
7. มีระบบติดต่อสื่อสารของห้องปฏิบัติการในกรณีฉุกเฉิน เช่น โทรศัพท์สำนักงาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือระบบอินเตอร์เน็ตและระบบไร้สายอื่นๆ				
8. ตรวจสอบระบบฉุกเฉินและระบบติดต่อสื่อสาร และมีการดูแลและบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ ระบุ ความถี่ หรือวันเดือนปีที่ตรวจสอบล่าสุด....				
9. แสดงป้ายข้อมูลที่เป็นตัวอักษร เช่น ชื่อห้องปฏิบัติการ ผู้ดูแลห้องปฏิบัติการ และข้อมูลจำเพาะอื่นๆ ของห้องปฏิบัติการ รวมถึงสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายสำคัญแสดงถึงอันตราย หรือเครื่องหมายที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนด				

* หากมีข้อสงสัยให้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

ESPReL Checklist**5. ระบบการป้องกันและแก้ไขภัยอันตราย**

การจัดการด้านความปลอดภัยเป็นหัวใจของการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย ที่มีค่าดับความคิดตั้งต้นจากการกำหนดได้ว่าอะไรคือปัจจัยเสี่ยง ผู้ปฏิบัติงานต้องรู้ว่าใช้สารใด คนอื่นในที่เดียวกันกำลังทำอะไรที่เสี่ยงอยู่หรือไม่ ปัจจัยเสี่ยงด้านกายภาพคืออะไร มีการประเมินความเสี่ยงหรือไม่ จากนั้นจึงมีการบริหารความเสี่ยงด้วยการป้องกันหรือการลดความเสี่ยง รวมทั้งการสื่อสารความเสี่ยงที่เหมาะสม คำถามในรายการสำรวจจะช่วยกระตุ้นความคิด ให้อ่านและเขียนและสร้างความตระหนักรู้ไปในตัว รายงานความเสี่ยงจะเป็นประโยชน์ในการบริหารงบประมาณเพื่อสามารถจัดการได้บนฐานของข้อมูลจริง ความพร้อมและการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินอยู่ภายใต้หัวข้อการจัดการด้านความปลอดภัยเพื่อเป็นมาตรฐานการป้องกัน เช่น การมีผังพื้นที่ใช้สอย ทางออก อุปกรณ์เครื่องมือสำหรับเหตุฉุกเฉินรวมทั้งการมีแผนป้องกันและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ซึ่งหมายถึงการจัดการเบื้องต้นและการแจ้งเหตุ ข้อปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยโดยทั่วไปเป็นการกำหนดความปลอดภัยส่วนบุคคลและระบุนิยามปฏิบัติขั้นต่ำของแต่ละห้องปฏิบัติการ

5.1 การบริหารความเสี่ยง (Risk management)**5.1.1 การระบุอันตราย (Hazard identification)**

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. สำรวจความเป็นอันตรายจากปัจจัยต่อไปนี้ อย่างเป็นรูปธรรม ☐ สารเคมี/วัสดุที่ใช้ ระบุ วันที่สำรวจล่าสุด..... ☐ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ ระบุ วันที่สำรวจล่าสุด..... ☐ ลักษณะทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ ระบุ วันที่สำรวจล่าสุด..... ☐ อื่นๆ ระบุ....				

5.1.2 การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment)

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
<p>1. มีการประเมินความเสี่ยงในระดับ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ บุคคล ระบุ ตัวอย่างขั้นตอน วิธีการ หรือ เอกสารที่ใช้....(พร้อมแนบไฟล์) ☐ โครงการ ระบุ ตัวอย่างขั้นตอน วิธีการ หรือ เอกสารที่ใช้....(พร้อมแนบไฟล์) ☐ ห้องปฏิบัติการ ระบุ ตัวอย่างขั้นตอน วิธีการ หรือ เอกสารที่ใช้....(พร้อมแนบไฟล์) 				
<p>2. การประเมินความเสี่ยงครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ สารเคมีที่ใช้, เก็บ และทิ้ง ☐ ผลกระทบด้านสุขภาพจากการทำงานกับสารเคมี ☐ เส้นทางในการได้รับสัมผัส (exposure route) ☐ พื้นที่ในการทำงาน/ภายภาค ☐ เครื่องมือที่ใช้ในการทำงาน ☐ อิสระเคลื่อนไหวสถานที่ทำงาน ☐ ระบบไฟฟ้าในที่ทำงาน ☐ กิจกรรมที่ทำในห้องปฏิบัติการ ☐ กิจกรรมที่ไม่สามารถทำร่วมกันได้ในห้องปฏิบัติการ 				

5.1.3 การจัดการความเสี่ยง (Risk treatment)

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
<p>1. การป้องกันความเสี่ยง ในหัวข้อต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ มีพื้นที่เฉพาะ สำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง ระบุ พื้นที่เฉพาะ.... ☐ มีการขัดสิ่งปนเปื้อน (decontamination) บริเวณพื้นที่ที่ปฏิบัติงานภายหลังเสร็จปฏิบัติการ 				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
<p>2. การลดความเสี่ยง (risk reduction) ในหัวข้อต่อไปนี้</p> <p>☐ เปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อลดการสัมผัสสาร ระบุ วิธีใช้....</p> <p>☐ ประสานงานกับหน่วยงานขององค์กรที่รับผิดชอบเรื่องการ จัดการความเสี่ยง ระบุ หน่วยงานขององค์การ....</p> <p>☐ บังคับใช้ข้อกำหนด และ/หรือแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัย ในห้องปฏิบัติการ ระบุ ประกาศ หรือเอกสาร....</p> <p>☐ ประเมิน/ตรวจสอบการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่าง สมำเสมอ ระบุ ความถี่....</p>				
<p>3. มีการสื่อสารความเสี่ยงด้วย</p> <p>☐ การบรรยาย การแนะนำ การพูดคุย ระบุ วันที่ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง....</p> <p>☐ ป้าย, สัญลักษณ์ ระบุ ตัวอย่างป้าย/สัญลักษณ์....</p> <p>☐ เอกสารแนะนำ, คู่มือ ระบุ ชื่อเอกสาร, คู่มือ....</p>				
<p>4. การตรวจสุขภาพ ผู้ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการจะได้รับการตรวจ สุขภาพเมื่อ</p> <p>☐ ถึงกำหนดการตรวจสุขภาพทั่วไปประจำปี</p> <p>☐ ถึงกำหนดการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงของผู้ปฏิบัติงาน ระบุ 1. ตัวอย่างปัจจัยเสี่ยงที่ต้องได้รับการตรวจสุขภาพ.... ระบุ 2. ความถี่ในการตรวจสุขภาพ....</p> <p>☐ มีอาการเตือน – เมื่อพบว่า ผู้ทำปฏิบัติการมีอาการผิดปกติที่ เกิดขึ้นจากการทำงานกับสารเคมี วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือใน ห้องปฏิบัติการ ระบุ อาการตัวอย่างที่ต้องได้รับการตรวจสุขภาพ....</p>				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
☐ เพชรบุกเบิกเหตุการณ์สารเคมีหาก ร้าวไหล ระเบิด หรือเกิด เหตุการณ์ที่ทำให้ต้องสัมผัสสารอันตราย ระบุ ด้วยย่างเหตุการณ์ที่ต้องได้รับการตรวจสุขภาพ....				

5.1.4 การรายงานการบริหารความเสี่ยง

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีรายงานการบริหารความเสี่ยงในระดับต่อไปนี้ ☐ บุคคล ระบุ รายงานที่ใช้ประเมินความเสี่ยง เน้นที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ปฏิบัติงาน....(พร้อมแนบไฟล์) ☐ โครงการ ระบุ รายงานที่ใช้ประเมินความเสี่ยง เน้นที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ปฏิบัติงาน....(พร้อมแนบไฟล์) ☐ ห้องปฏิบัติการ ระบุ รายงานที่ใช้ประเมินความเสี่ยง เน้นที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ปฏิบัติงาน....(พร้อมแนบไฟล์)				

5.1.5 การใช้ประโยชน์จากการรายงานการบริหารความเสี่ยง

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีการใช้ข้อมูลจากการรายงานการบริหารความเสี่ยง เพื่อ ☐ การสอน แนะนำ อบรม แก่ผู้ปฏิบัติงาน ระบุ กระบวนการนำความรู้มาถ่ายทอดให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ.... ☐ การประเมินผล ทบทวน และวางแผนการปรับปรุงการบริหาร ความเสี่ยง ระบุ วิธีการนำข้อมูลมาใช้.... ☐ การจัดสรรงบประมาณในการบริหารความเสี่ยง ระบุ วิธีการนำข้อมูลมาใช้....				

5.2 การเตรียมความพร้อม/ตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีอุปกรณ์ต่อไปนี้ สำหรับตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน อยู่ในบริเวณที่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ☐ ที่ถังตา ☐ ชุดฝึกบัวฉุกเฉิน ☐ เวชภัณฑ์ ☐ ชุดอุปกรณ์สำหรับสารเคมีกรั่วไฟล ☐ อุปกรณ์ทำความสะอาด				
2. มีแผนป้องกันภาวะฉุกเฉินที่เป็นรูปธรรม ระบุ เอกสารแนน....				
3. ซ้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ที่เหมาะสมกับหน่วยงาน ระบุ ความถี่ หรือช่วงเวลาของการซ้อม หรือวันเดือนปีที่ซ้อมล่าสุด....				
4. ตรวจสอบพื้นที่และสถานที่เพื่อพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ระบุ ความถี่หรือวันเดือนปีที่ตรวจสอบล่าสุด....				
5. ตรวจสอบเครื่องมือ/อุปกรณ์พร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินต่อไปนี้ อย่างสม่ำเสมอ ☐ ทดสอบที่ถังตา ระบุ ความถี่หรือวันเดือนปีที่ตรวจสอบล่าสุด.... ☐ ทดสอบฝึกบัวฉุกเฉิน ระบุ ความถี่หรือวันเดือนปีที่ตรวจสอบล่าสุด.... ☐ ตรวจสอบและทดสอบเวชภัณฑ์สำหรับตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ระบุ ความถี่หรือวันเดือนปีที่ตรวจสอบล่าสุด.... ☐ ตรวจสอบชุดอุปกรณ์สำหรับสารเคมีกรั่วไฟล ระบุ ความถี่หรือวันเดือนปีที่ตรวจสอบล่าสุด.... ☐ ตรวจสอบอุปกรณ์ทำความสะอาด				
6. มีขั้นตอนการจัดการเบื้องต้นเพื่อตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ที่เป็นรูปธรรมในหัวข้อต่อไปนี้ ☐ การแจ้งเหตุภัยในหน่วยงาน ระบุ ขั้นตอนการแจ้งเหตุ....				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
☐ การแจ้งเหตุภัยนอกราชอาณาจักร ระบุ ขั้นตอนการแจ้งเหตุ....				
☐ การแจ้งเตือน ระบุ ขั้นตอนการแจ้งเตือน....				
☐ การอพยพคน ระบุ ขั้นตอนการอพยพ....				

5.3 ข้อปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยโดยทั่วไป

5.3.1 ความปลอดภัยส่วนบุคคล (Personal safety)

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipments, PPE) ที่เหมาะสมกับกิจกรรมในห้องปฏิบัติการ ได้แก่ ☐ อุปกรณ์ป้องกันหน้า (face protection) ☐ อุปกรณ์ป้องกันตา (eye protection) ☐ อุปกรณ์ป้องกันมือ (hand protection) ☐ อุปกรณ์ป้องกันเท้า (foot protection) ☐ อุปกรณ์ป้องกันร่างกาย (body protection) ☐ อุปกรณ์ป้องกันการได้ยิน (hearing protection) ☐ อุปกรณ์ป้องกันระบบทางเดินหายใจ (respiratory protection)				

5.3.2 ระเบียบปฏิบัติของแต่ละห้องปฏิบัติการ

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีการกำหนดระเบียบ/ข้อปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ ระบุ ชื่อเอกสาร....(พร้อมแนบไฟล์)				
2. ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามระเบียบ/ข้อปฏิบัติที่กำหนดไว้ ในหัวข้อต่อไปนี้				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
☐ จัดวางเครื่องมือและอุปกรณ์บนโต๊ะปฏิบัติการเป็นระเบียบ และสะอาด ☐ สามารถเข้าถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสม ☐ รวมหมดให้เรียบร้อยและทำความสะอาด ☐ สามารถทิ้งเศษอาหารที่ไม่ได้รับประทานลงในถังขยะ ☐ มีป้ายแจ้งกิจกรรมที่กำลังทำปฏิบัติการที่เครื่องมือ พร้อมชื่อ และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ทำการ ☐ ล้างมือทุกครั้งก่อนออกจากห้องปฏิบัติการ ☐ ไม่เก็บอาหารและเครื่องดื่มในห้องปฏิบัติการ ☐ ไม่รับประทานอาหารและเครื่องดื่มในห้องปฏิบัติการ ☐ ไม่สูบบุหรี่ในห้องปฏิบัติการ ☐ ไม่สวมเสื้อคลุมปฏิบัติการและถุงมือไปยังพื้นที่ซึ่งไม่ เกี่ยวข้องกับการทำปฏิบัติการ ☐ ไม่ทำงานตามลำพังในห้องปฏิบัติการ ☐ ไม่พาเด็กและสัตว์เลี้ยงเข้ามาในห้องปฏิบัติการ ☐ ไม่ใช้เครื่องมือพิเศษ ☐ ไม่ทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำปฏิบัติการ ☐ ไม่วางของกรุกรุงรังและสิ่งของที่ไม่จำเป็นภายใน ห้องปฏิบัติการ				
3. มีการกำหนดระยะเวลา/ข้อปฏิบัติในการณ์ที่หน่วยงานอนุญาตให้มีผู้ เยี่ยมชม ในข้อต่อไปนี้ ☐ มีผู้รับผิดชอบนำเข้าไปในห้องปฏิบัติการ ☐ มีการอธิบาย แจ้งเตือนหรืออบรมเบื้องต้นก่อนเข้ามาใน ห้องปฏิบัติการ ☐ ผู้เยี่ยมชมสามารถเข้าถึงอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่เหมาะสมก่อน เข้ามาในห้องปฏิบัติการ				

ESPReL Checklist**6. การให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ**

การสร้างความปลอดภัยต้องมีการพัฒนาบุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความรู้พื้นฐานที่เหมาะสม จำเป็น และต่อเนื่องต่อกันอย่างเป้าหมายที่มีบทบาทต่างกัน ถึงแม้องค์กร/หน่วยงานมีระบบการบริหารจัดการอย่างดี หากบุคคลในองค์กร/หน่วยงานขาดความรู้และทักษะ ขาดความตระหนักรและเพิกเฉยแล้ว จะก่อให้เกิดอันตรายและความเสียหายต่างๆ การให้ความรู้ด้วยการฝึกอบรมจะช่วยให้ทุกคนเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ หรือทำงานเกี่ยวข้องกับสารเคมีได้อย่างปลอดภัย และลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติภัยได้

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีการให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้บริหารในเรื่องระบบการบริหาร จัดการด้านความปลอดภัย ระบุ 1. ชื่อหรือตำแหน่งผู้บริหารที่ได้รับความรู้ ระบุ 2. หลักสูตร/หัวข้อความรู้ และวันเดือนปี (ถ้ามี) ที่ได้รับความรู้				
2. มีการให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้บริหารในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ระบุ 1. ชื่อหรือตำแหน่งผู้บริหารที่ได้รับความรู้ ระบุ 2. หลักสูตร/หัวข้อความรู้ และวันเดือนปี (ถ้ามี) ที่ได้รับความรู้				
3. มีการให้ความรู้พื้นฐานแก่หัวหน้าห้องปฏิบัติการในเรื่อง ☐ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับความรู้... ☐ ระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับความรู้... ☐ ระบบการจัดการสารเคมี ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับความรู้... ☐ ระบบการจัดการของเสีย ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับความรู้...				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
☐ สารบบข้อมูลสารเคมีและของเสีย ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...				
☐ การประเมินความเสี่ยง ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...				
☐ ลักษณะทางกายภาพของห้องปฏิบัติการกับความปลอดภัย ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...				
☐ การป้องกันและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...				
☐ อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...				
☐ SDS ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...				
☐ ป้ายสัญลักษณ์ด้านความปลอดภัย ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...				
4. มีการให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอในเรื่อง				
☐ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...				
☐ ระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
<p>☐ ระบบการจัดการสารเคมี</p> <p>ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p> <p>☐ ระบบการจัดการของเสีย</p> <p>ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p> <p>☐ สารบบข้อมูลสารเคมีและของเสีย</p> <p>ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p> <p>☐ การประเมินความเสี่ยง</p> <p>ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p> <p>☐ ถักยัณฑางกายภาพของห้องปฏิบัติการกับความปลอดภัย</p> <p>ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p> <p>☐ การป้องกันและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน</p> <p>ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p> <p>☐ อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล</p> <p>ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p> <p>☐ SDS</p> <p>ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p> <p>☐ ป้ายสัญลักษณ์ด้านความปลอดภัย</p> <p>ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p>				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
<p>5. มีการให้ความรู้เพื่อปัจจุบันแก่พนักงานทำความสะอาดในเรื่อง</p> <p>☐ การป้องกันและตอบโต้ภาวะน้ำกรด ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p> <p>☐ อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p> <p>☐ ป้ายสัญลักษณ์ด้านความปลอดภัย ระบุ หลักสูตร/หัวข้อความรู้ วิธีการ หรือวันเดือนปีที่ได้รับ ความรู้...</p>				

ESPReL Checklist

7. การจัดการข้อมูลและเอกสาร

การเก็บข้อมูลและการจัดการทั้งหลายหากขาดซึ่งระบบการบันทึกและคู่มือการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้การปฏิบัติขาดประสิทธิภาพ เอกสารที่จัดทำขึ้นในรูปแบบรายงานต่างๆ ควรใช้เป็นบทเรียนและขยายผลได้ ระบบเอกสารจะเป็นหลักฐานบันทึกที่จะส่งต่อกันได้หากมีการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบ และเป็นการต่อยอดของความรู้ในทางปฏิบัติให้การพัฒนาความปลอดภัยเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
1. มีการจัดการข้อมูลและเอกสารอย่างเป็นระบบ ดังนี้ ☐ ระบบการจัดคลุ่ม ระบุ ตัวอย่าง ชื่อคลุ่มเอกสาร.... ☐ ระบบการจัดเก็บ ระบุ ขั้นตอนและวิธีที่ใช้.... ☐ ระบบการนำเข้า-ออก และติดตาม ระบุ ขั้นตอนและวิธีที่ใช้.... ☐ ระบบการทบทวนและปรับปรุงให้ทันสมัย (update) ระบุ ตัวอย่างชื่อเอกสาร และชื่อผู้ทบทวนหรือความถี่ในการทบทวน....				
2. มีเอกสารและบันทึก ค่อไปนี้ อยู่ในห้องปฏิบัติการ หรือบริเวณที่ผู้ปฏิบัติการทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ☐ เอกสารนโยบาย แผน และโครงสร้างบริหารด้านความปลอดภัย ☐ ระเบียบและข้อกำหนดความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ ☐ เอกสารข้อมูลความปลอดภัย (SDS) ☐ คู่มือการปฏิบัติงาน (SOP) ☐ รายงานอุบัติเหตุในห้องปฏิบัติการ ☐ รายงานเชิงวิเคราะห์/คดคืนที่เรียน ☐ ข้อมูลของเสียอันตราย และการส่งกำจัด ☐ ประวัติการศึกษาและคุณวุฒิ ☐ ประวัติการได้รับการอบรมด้านความปลอดภัย ☐ ประวัติเกี่ยวกับสุขภาพ				

หัวข้อ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ เกี่ยวข้อง	ไม่ทราบ/ ไม่มีข้อมูล
☐ เอกสารตรวจประเมินด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ				
☐ ข้อมูลการบำรุงรักษาองค์ประกอบทางกายภาพ อุปกรณ์ และเครื่องมือ				
☐ เอกสารความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย				
☐ คู่มือการใช้เครื่องมือ				